

KULTURRÅDETS NYE ROLLE

BEHOV FOR OFFENTLIG UTREDNING OG DISKUSJON

Til: Kulturdepartementet og Stortingets familie- og kulturkomité

Kopi: Norsk Kulturråd

Vår ref.: 20/61/ST

Dato: 22.10.2020

I regjeringens forslag til kulturbudsjett for 2021 foreslås en radikal omorganisering og maktkonsentrasjon i norsk kulturpolitikk. Blant annet overføres en rekke driftstilskudd til virksomheter som til nå har vært budsjettert på post 78 på musikk- og scenekunstkapitlet til to nye poster 74 og 75 under Norsk Kulturrådes forvaltning.

NTO er sterkt kritisk til dette og anmoder Stortinget om å reversere forslaget, og samtidig kreve at det ikke overføres flere oppgaver til Kulturrådet som direktorat før rolle og mandat er utredet.

Vi forutsetter at Stortinget er likeså årvåkent denne gangen som da forslaget om å overføre finansieringsansvaret for tre profesjonelle teaterinstitusjoner til regionene f.om. 2018 ble reversert i påvente av en helhetlig utredning i kulturmeldingen.

Markant omlegging og lite gjennomsiktede prosesser

I NTOs [innspill før sommeren til arbeidet med statsbudsjettet for 2021](#) pekte vi på at tilføring av nye oppgaver til Kulturrådet samlet peker i retning av en markant, men lite gjennomsluttet omlegging i Norsk kulturpolitikk.

Vi oppfordret til en tettere dialog med bransjen om faktiske behov, fremfor at Kulturrådet først tillegges oppgaver som deretter skal fylles med mening og innhold, og vi etterlyste mer transparente prosesser ledsaget av grundige refleksjoner over Norsk kulturråds rolle og mandat.

Dette er blitt mer prekært etter at statsbudsjettet ble lagt frem med forslag om å overføre tilskuddsforvaltningen av en rekke musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet.

Omleggingen føyer seg inn i en skrittvis utvidelse av Norsk kulturråds mandat til å omfatte kunnskapsproduksjon, utviklings- og koordineringsarbeid sammen med forvaltning av tilskudd til musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Til tross for at mangfold i bred forstand er en uttalt hovedprioritering i statsbudsjettet, er det ikke gjort rede for hva en slik maktkonsentrasjon og et slikt byråkratisk mellomledd vil bety for ytringsmangfoldet og den kunstneriske utviklingen.

Denne radikale omleggingen skjer uten henvisninger til forutgående offentlig tilgjengelige utredninger, og helt uten dialog med NTO og de virksomhetene som er direkte berørt.

Kulturrådet og Kulturtanken vokser parallelt

Omleggingen skjer parallelt med at Kulturtankens mandat f.o.m 2020 ble utvidet fra å ivareta det nasjonale ansvaret for Den kulturelle skolesekken (DKS) til også å «bidra i arbeidet med barne- og ungdomskultur og til å bedre mulighetene for barn og unges deltakelse» ([Prop. 1 s \(2019-2020\)](#) [Kulturdepartementet](#)).

Vi vil advare mot at norsk kulturpolitikk ender i en organisering hvor makt og innflytelse konsentreres til to voksende direktorat; et direktorat for barne- og ungdomskultur, Kulturtanken, og et direktorat for kunsten og kulturen ellers, Kulturrådet.

En slik organisering går ikke bare på bekostning av desentraliserte kunst- og kulturfaglige beslutninger og dermed ytringsmangfoldet. På sikt kan det også svekke både Kulturdepartementets kompetanse og grunnlag for en helhetlig politikkutforming og Stortingets politiske beslutningsmyndighet.

Mangelfullt grunnlag for en informert stortingsbehandling

Vedlagt følger en utdypning av NTOs argumentasjon, ledsaget av en rekke spørsmål som burde vært belyst og klargjort før utvidelsen av Kulturrådets mandat og før forslaget om å overføre forvaltningen av driftstilskudd til en rekke musikk- og scenekunstinstitusjoner ble fremmet for Stortinget.

Vi ber om foreløpige skriftlige svar fra Kulturdepartementet på disse spørsmålene, og at de deretter tas med inn i et utredningsarbeid som munner ut i det kunnskapsgrunnlaget som er nødvendig for en informert og kvalifisert stortingsbehandling av denne saken.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Marta Færevaa Hjelle
styreleder

*Morten Gjelt*en
direktør

UTDYPENDE ARGUMENTASJON OG SPØRSMÅL TIL KULTURDEPARTEMENTET

PROSESS OG UTREDNING

Den siste [offentlig tilgjengelige gjennomgangen av Norsk kulturråd](#) som vi er kjent med ble gjort i 2014.

Dette var et utvalgsarbeid ledet av ekspedisjonssjef Christine Hamnen. I rapporten presiseres det at verken ekspedisjonssjefen eller daværende direktør for Kulturrådet Anne Aasheim, som også var medlem i utvalget, har hatt faglige eller politiske føringer fra sin arbeidsgiver Kulturdepartementet i forbindelse med arbeidet i utvalget, men har vært oppnevnt i kraft av sin fagkompetanse.

Det betyr at anbefalingene er *faglige* og dermed fortsatt gyldige uavhengig av politiske skifter og endringer i regjeringen.

Utvalgets mandat var å vurdere Kulturrådets oppgavesammensetning og organisering i lys av mål om maktspredning og kvalitet som fortsatt er uttalte mål i kulturpolitikken.

Rapporten inneholder ingen anbefalinger om å delegere ytterlige tilskuddsforvaltning til Kulturrådet eller utvide Kulturrådets direktoratsoppgaver inn mot musikk- og scenekunstinstitusjonene.

Derimot ble det foreslått å avvikle daværende post 74 *Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd* – en samlepost over tilskudd som Kulturrådet hadde fått i oppdrag fra Kulturdepartementet å forvalte utenfor Norsk kulturfond.

Med sikte på *forenkling og transparens*, ble det anbefalt at tilskudd til virksomheter som egner seg for forvaltning basert på kunst- og kulturfaglig skjønn skulle flyttes over i Norsk kulturfond. Øvrige tiltak på post 74 ble foreslått flyttet til budsjettposter underlagt Kulturdepartementets forvaltning. I 2015 vedtok Stortinget å avslutte posten.

I [kulturmeldingen](#) tas det likevel til orde for å overføre flere forvaltningsoppgaver til Norsk kulturråd, uten henvisning til forutgående utredningsarbeid.

Spørsmål:

- *Hvorfor har ikke Kulturrådets rolle og mandat blitt gjort til gjenstand for en grundig utredning, som er lagt frem for offentlig høring og bred diskusjon, før Kulturrådets mandat utvides og forvaltningsoppgaver overføres til Kulturrådet?*
- *Hvorfor har ikke Kulturdepartementet vært i dialog med NTO og de virksomhetene som er direkte berørt av omleggingen forut for fremleggelsen av forslaget for Stortinget?*

FORVALTNINGSKOMPETANSE OG FAGLIGHET

Kulturdepartementets begrunnelse for å overføre den administrative søknadsbehandlingen for en rekke musikk- og scenekunstinstitusjoner er at Kulturrådet er tettere på feltet og tilskuddsmottakerne, og at fagligheten i tilskuddsforvaltningen dermed vil styrkes.

Institusjonskompetanse

Vi stiller oss spørrende til hvilken faglig institusjonskompetanse det er Kulturrådet besitter, og som vil gjøre dette direktoratet bedre egnet enn Kulturdepartementet til å forvalte tilskuddet til varige musikk- og scenekunstinstitusjoner som Black Box teater, BIT Teatergarasjen, Rosendal Teater, Riksscenen, Teater Manu, DansiT, Bærum kulturhus, Unge Viken Teater, Østfold Internasjonale Teater, Det Norske Solistkor, Edvard Grieg Kor, Det Norske Kammerorkester og Dramatikkens hus.

Dette er faste institusjoner som inngår i den samme nasjonale infrastrukturen for produksjon og formidling av profesjonell musikk og scenekunst som for eksempel Nationaltheatret, Trøndelag Teater, Hålogaland Teater og Stavanger Symfoniorkester.

Det gjelder også Norsk Scenekunstbruk som har fått en merkelig plassering på en omdøpt post 78 Barne- og ungdomstiltak sammen med blant annet frivillige organisasjoner og amatørvirksomhet.

De profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjonene har forskjellige driftsformer og arbeidsmåter og ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Alle inngår like fullt i det samme nettverket og bidrar gjennom sin egenart og i gjensidig avhengighet samlet til å utvikle norsk musikk og scenekunst.

Vesentlige kjennetegn ved institusjonene er at de eksisterer uavhengig av den eller de kunstnerne som måtte ha etablert virksomheten, og at de har en skiftende kunstnerisk ledelse på åremål. Hver enkelt av institusjonene ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

Dersom måloppnåelsen ikke er tilfredsstillende, er det et uavhengig styre som er ansvarlig for å skifte ut den kunstneriske ledelsen. Det er *ikke* tilskuddet som skal reduseres slik at infrastrukturen svekkes.

Normering og ensretting

Dagens forvaltningsmodell, med tilskudd direkte over statsbudsjettet og uten noen overprøvende kunst- og kulturfaglige vurderinger, er en forutsetning for å sikre den spredte beslutningsmyndigheten som infrastrukturen av selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner i dag representerer.

En omlegging til sterke faglige vurderinger av institusjonene som grunnlag for tilskuddsforvaltningen vil derimot undergrave institusjonenes selvstendige faglighet og føre til en uheldig normering og ensretting.

Også Skuespiller- og danseralliansen (SKUDA) er en varig virksomhet og en viktig arbeidsgiver med nasjonalt nedslagsfelt. SKUDA er en unik virksomhet i Norge som fordrer den samme forutsigbarheten som musikk- og scenekunstinstitusjonene, og som ikke skal underlegges Kulturrådets fortløpende faglige vurderinger.

Det motsatte av opprydding

Ifølge departementet er formålet med nye budsjettposter «å få en tydeligere formålsinnretning på budsjettpostene» sammen med «økt likebehandling av tilskuddsmottakere ved å kunne se lignende tiltak i sammenheng på tvers av fagfelt».

Etter en slik logikk skulle samtlige profesjonelle musikk- og scenekunstinstitusjoner vært plassert på post 70 med samme overordnede mål til grunn for tilskuddet.

Plasseringen av virksomheter på nye og gamle poster er ikke bare ulogisk og det motsatte av en opprydding. Målet om en tydeligere formålsinnretning er også forstyrrende i forhold til at institusjonene selv skal definere konkrete mål for egen virksomhet.

For å sikre ytringsmangfoldet, må det legges til rette for at hver virksomhet kan dyrke sin egenart og utvikle seg i henhold til egne mål og visjoner uten at verken en bestemt formålsinnretning på den posten de forvaltningsmessig er plassert på eller Kulturrådets faglige vurderinger skal være styrende for fordelingen av tilskuddene.

Spørsmål:

- *Hva slags type «faglighet» er det behov for å styrke i forvaltningen av tilskuddet til de musikk- og scenekunstinstitusjonene som er foreslått overført til Kulturrådet?*

- *Hvilken kompetanse er det Kulturrådet besitter som vil bidra til at denne fagligheten i tilskuddsforvaltningen vil styrkes?*
- *Hvilke kriterier ligger til grunn for utvalget av de musikk- og scenekunstinstitusjonene som foreslås overført til Kulturrådets tilskuddsforvaltning, og hvorfor er det behov for å styrke fagligheten i tilskuddsforvaltningen av nettopp disse institusjonene?*
- *Hva er det som kjennetegner disse institusjonene og gjør dem «like» de øvrige virksomhetene som er plassert på samme post?*
- *Hva er det som skiller dem fra de øvrige musikk- og scenekunstinstitusjonene som er samlet på post 70, og hva er det som tilsier en slik splittelse av den institusjonelle infrastrukturen for musikk- og scenekunst?*
- *Hvor går skillene mellom Kulturrådets faglige vurderinger i tilskuddsforvaltningen og institusjonenes selvstendige kunst- og kulturfaglige beslutninger?*
- *Hvordan vurderer departementet forholdet mellom mål om forenkling, effektivisering og institusjonsfrihet på den ene siden og oppbygging av byråkratiske mellomledd og mer detaljert og differensiert formålsinnretning på den andre siden?*
- *Hvordan vurderer Kulturdepartementet en slik omlegging med hensyn til overordnede mål om spredt faglig beslutningsmyndighet og ytringsmangfold?*

STYRINGSDIALOGEN MELLOM DEPARTEMENTET OG KULTURRÅDET

I budsjettfremlegget er det ikke gjort rede for hvilket handlingsrom Kulturrådet gis i forvaltningen av post 74 og 75, utover at det fortsatt vil være Stortinget som endelig fastsetter størrelsesnivået på tilskuddene.

Spørsmål:

- *Hvilket handlingsrom vil Kulturrådet bli gitt i tilskuddsforvaltningen, og hvordan er styringsdialogen i budsjettprosessene definert frem mot fastsettelse av rammen for postene og fordelingen av tilskudd mellom de enkelte virksomhetene?*
- *Skal det utarbeides kriterier og retningslinjer for tilskuddsforvaltningen? Er det i så fall departementet som utarbeider kriterier, eller er det Kulturrådet som utarbeider interne retningslinjer?*
- *Er det Kulturdepartementet eller Kulturrådet som skriver tilskuddsbrevene til institusjonene? Hvis det er Kulturrådet, hvilket handlingsrom gis Kulturrådet for å definere mål og føringer i tilskuddsbrevene?*

MAKTFORSKYVNING FRA FRIE KUNSTINSTITUSJONER TIL DIREKTORAT

I statsbudsjettet for 2018 fikk Kulturrådet i oppdrag en utvidet satsing på kulturell og kreativ næring som også omfatter kulturinstitusjonene, og i 2019 ble det etablert et eget utviklingsprogram for institusjoner.

I 2020 ble Kulturrådet videre tildelt rollen som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse med et foreslått tilskudd på 4,4 mill. kroner for «å mobilisere til målrettet handling i kulturinstitusjoner og kulturlivet generelt». Denne rollen foreslås videreført i 2021, men uten at vi er kjent med hva denne rollen inneholder eller hva midlene ble brukt til i inneværende år.

Dette skjer parallelt med at de samme institusjonene generelt får svekkede rammebetingelser for egne langsiktige strategier for å fremme kulturelt mangfold.

Når i tillegg forvaltningen av tilskudd til en rekke musikk- og scenekunstinstitusjoner overføres til Kulturrådet, peker dette samlet i retning av en markant maktforskyvning fra frie kunstinstitusjoner til Kulturrådet som direktorat.

Denne forskyvningen forsterkes med ABE-reformen som innebærer den samme omfordelingen av midler fra institusjonenes rammetilskudd til politisk prioriterte tiltak.

Denne maktforskyvningen er valgt til tross for at kulturmeldingen så tydelig forankrer kulturpolitikken i yringsfriheten og Grunnloven § 100, og med det insisterer på betydningen av kunstinstitusjonenes frihet og uavhengighet fra politisk styring.

Spørsmål:

- *Hva er Kulturdepartementets begrunnelse for en slik overføring av beslutningsmyndighet fra frie kunstinstitusjoner til et direktorat?*
- *Hvordan er en slik maktforskyvning vurdert i forhold til intensjonen ved infrastrukturkravet i Grunnloven § 100 (6) og statens forpliktelse til å sikre sterke strukturer rundt **frie** kunstinstitusjoner?*
- *Hva er innholdet i Kulturrådets rolle som nasjonal koordinator for økt mangfold, inkludering og deltakelse, og hva er avsetningen på 4,4 mill. kroner brukt til i 2020?*

MIDLER TIL PERSONLIGE KUNSTNERSKAP UNDERLAGT POLITISK INSTRUKSJONSMYNDIGHET

Rendyrking av kunst- og kulturfaglig skjønn

Det er fornuftig at forvaltningen av driftstilskudd til medlems- og interesseorganisasjoner er løftet ut av Norsk Kulturfond slik at rådet kan rendyrke tildelingen av midler til prosjekter og virksomheter som skal vurderes på kunst- og kulturfaglig grunnlag.

Kulturrådets beslutninger må suppleres

Det er også gledelig at regionale kompetansesentre for dans er flyttet ut av Kulturfondet og over på statsbudsjettet. Dette er en viktig anerkjennelse av disse virksomhetene som en betydelig del av den institusjonelle infrastrukturen for dans.

NTO har tidligere tatt til orde for at de største og mest etablerte kompetansesentrene bør motta driftstilskudd direkte over statsbudsjettet slik at de sikres mer forutsigbare økonomiske rammevilkår som varige virksomheter.

Det er et viktig ledd i en styrking av infrastrukturen for dans som også kan bidra til å supplere Kulturrådets beslutninger og derigjennom styrke yringsmangfoldet.

En forutsetning for en slik desentralisering av Kulturrådets beslutningsmyndighet er imidlertid at driftstilskuddet til disse institusjonene forvaltes direkte av Kulturdepartementet og ikke med Kulturrådet som byråkratisk mellomledd og vurderende instans.

Svekket kulturfond og undergraving av armlengdeprinsippet

Vi registrerer at regjeringen foreslår å flytte ut tilskuddet til flere virksomheter enn rådet selv foreslo. Det gir oss grunn til bekymring for en svekkelse av Kulturfondet og prinsippet om en armlengdes avstand som var selve begrunnelsen for opprettelsen av Norsk kulturfond i 1965.

Forslaget om å flytte tilskuddet til personlige kunstnerskap som Jo Strømgren Kompani og Verdensteatret over på statsbudsjettet er i strid med armlengdeprinsippet. Dette er et uakseptabelt og kortsiktig grep som på ingen måte representerer et steg i retning av en langsiktig løsning for slike personlige kunstnerskap.

NTO tar i stedet til orde for en styrking av Norsk kulturfond som kan gi rådet et større økonomisk handlingsrom i fordelingen av midler til produksjon og formidling av scenekunst, samt at prinsippet om en armlengdes avstand er gjennomgående ivaretatt i alle deler av finansieringssystemet og respekteres i praksis.

Det er underlig at en regjering som i kulturmeldingen så tydelig understreker betydningen av kunstens frihet legger frem et forslag som er i strid med det grunnleggende kulturpolitiske prinsippet om at offentlige myndigheter ikke skal instruerer om beslutninger som krever kunst- og kulturfaglig skjønn.

Kulturrådsloven skal allerede sikre rådets uavhengighet. Vi ser samtidig frem til at en revidert kulturlov, med en egen bestemmelse om armlengdeprinsippet, kan bidra til større bevissthet om hvordan dette prinsippet best ivaretas organisatorisk og anvendes i praksis, jf. NTOs [innspill til revisjon av kulturlova](#).

Vi registrerer at revisjonen av kulturlova og lovfesting av armlengdeprinsippet ikke er nevnt blant aktuelle saker i budsjettframlegget, og har i uttalelsen til statsbudsjettet anmodet Stortinget om å sikre at dette viktige arbeidet blir gjennomført.

Spørsmål:

- *Hvilken forståelse av prinsippet om en armlengdes avstand er lagt til grunn for forslaget om å underlegge fordeling av midler til personlige kunstnerskap politisk instruksjonsmyndighet, og hvilken betydning mener departementet at dette prinsippet skal ha i norsk kulturpolitikk?*
- *Er det ment som en varig løsning at fordeling av midler til personlige kunstnerskap underlegges politisk instruksjonsmyndighet?*
- *Når revisjon av kulturlova og lovfesting av armlengdeprinsippet ikke er omtalt i budsjettframlegget, betyr det at dette arbeidet ikke er prioritert?*

KULTURRÅDETS ROLLE SOM KUNNSKAPSPRODUSENT

I kulturmeldingen fremheves Norsk kulturråds rolle i utviklingen av kunst- og kulturpolitisk relevant forskning, og det tas til orde for at Kulturrådet fremover tar et større ansvar for utvikling og produksjon av statistikk, utredninger og analyser på kunst- og kulturområdene.

Vi leser også i strategidokumenter at Kulturrådet har som mål å være et ledende fagmiljø på kunst- og kulturfeltet, og at det er et satsingsområde i perioden 2018-2022 å samle og utvikle ny kunnskap om kultursektoren.

I den forbindelse har Kulturrådet nedsatt et «rådgivende utvalg for institusjonsfeltet» som blant annet skal bidra i et arbeid med «kulturøkonomi, økt inntjening og nye publikumsgrupper» med en intensjon om å belyse hele økosystemet i kulturøkonomien og «se både institusjonsfeltet, kunstnerøkonomien og kulturell og kreativ næring i en større sammenheng».

Kulturrådet har fra 2019 også overtatt NTOs statistikkoppgaver og tilhørende midler.

Spenningsfylt forhold

Forholdet mellom politikk, forvaltning og kunnskapsproduksjon er spenningsfylt, og det må sikres nødvendig avstand mellom Kulturrådets interesser og utvikling og produksjon av ny kunnskap.

I den siste gjennomgangen av Kulturrådet (2014) blir det understreket at en statlig tilskuddsforvalter som Kulturrådet i regelen ikke bør utføre produksjonsoppgaver selv, men ved behov heller bestille slike hos andre aktører som har dette som sin hovedoppgave.

I tråd med dette påpekes det at Kulturrådet ikke bør «produsere for mye forskning selv, men opprettholde og videreutvikle den bestillerrollen de har i norsk kulturliv», ([Gjennomgang av Norsk Kulturråd, 2014](#))

Forslag om nytt forskningscenter

I 2011 oppnevnte Kulturdepartementet et eksternt FoU-utvalg, ledet av professor Jan Grund, som fikk i oppgave å gi råd om hvordan departementet kan håndtere ansvaret for FoU som grunnlag for politikkutforming og –forvaltning på en god måte. Dette arbeidet munnet ut i rapporten [En kunnskapsbasert kulturpolitikk](#) (2012).

Dette er noen år siden, men det er så vidt vi vet det siste eksterne utredningsarbeidet som er gjort på dette området.

Et sentralt forslag fra Grund-utvalget er at det etableres et nytt forskningscenter for kultursektorforskning som skal bidra til å styrke produksjon og formidling av kunnskap, og legge til rette for at det finnes flere forskningsmiljø med ulik kompetanseprofil som virker sammen.

Opprettelsen av et slikt forskningscenter ville ikke bare bidratt til en styrking av kultursektorforskningen, men også dannet et godt utgangspunkt for en nødvendig opprydding i både Kulturrådets og Kulturtankens dobbeltroller som tilskuddsforvaltere og kunnskapsprodusenter med store FoU-avdelinger.

Spørsmål:

- *Hvordan vurderer Kulturdepartementet forholdet mellom Kulturrådets og Kulturtankens roller som både statlige tilskuddsforvaltere og kunnskapsprodusenter?*
- *Hvorfor er ikke Grundt-utvalgets forslag om å etablere et nytt forskningscenter for kultursektorforskning tatt med i en vurdering av hvordan kunnskapsproduksjon og -formidling best kan styrkes, fremfor at Kulturrådets og Kulturtankens dobbeltroller som både tilskuddsforvaltere og kunnskapsprodusenter forsterkes?*

SVEKKEDE FORUTSETNINGER FOR POLITIKKUTFORMING

Ifølge kulturmeldingen er hensikten med å overføre forvaltningsoppgaver til Kulturrådet å ivareta et *nasjonalt overblikk* på tvers av ulike områder. Forvaltning av offentlige tilskudd gir, ifølge departementet, «unik innsikt i kva som rører seg i norsk kulturliv, og Kulturrådet arbeider aktivt med å gjere dette tilgjengeleg for vidare kunnskapsproduksjon, statistikk og analysar» ([Meld. st. 8 \(2018-2019\) Kulturens kraft - Kulturpolitikk for framtida](#)).

Vi finner likevel ingen forklaring på hvorfor det ikke er Kulturdepartementet som gjennom tilskuddsforvaltningen skal sikres slik nødvendig innsikt til å ivareta dette nasjonale overblikket som er en forutsetning for å kunne utforme en kunnskapsbasert og helhetlig kulturpolitikk.

Spørsmål:

- *Hvorfor er det en ambisjon at Kulturrådet skal ivareta et «nasjonalt overblikk», fremfor at Kulturdepartementet sikres nødvendig innsikt gjennom tilskuddsforvaltningen til å utforme en kunnskapsbasert og helhetlig kulturpolitikk?*
- *Betyr dette at Kulturrådet også skal overta et større ansvar for politikkutforming og politisk strategiarbeid?*

- *Dersom dette ikke er en ambisjon; hvordan skal Kulturdepartementet sikres nødvendig innsikt til å utforme en overordnet kulturpolitikk hvis tilskuddsforvaltningen overføres til Kulturrådet?*

VIDERE AMBISJONER OG NESTE STEG

Ettersom utvidelsen av Kulturrådets mandat skjer skrittvis, uten dialog med NTO og uten et forutgående utredningsarbeid annet enn en overordnet kulturmelding, vet vi ikke hvilke ambisjoner Kulturdepartementet har for Kulturrådet eller hva som er neste steg.

Det er også uklart hvilke forslag i kulturmeldingen departementet går videre med, og hvilke forslag som er lagt til side fordi de var knyttet til regionreformen og overføring av ansvar til fylkeskommunene. Det at Kulturdepartementet går videre med forslaget om å avvikle faste fordelingsnøkler illustrerer denne uklarheten.

Forskriftsfestede tilskuddsordninger

Et annet forslag knyttet til regionreformen var å vurdere om den statlige finansieringen av de virksomhetene som fylkeskommunene skulle ha hovedansvaret for skal innrettes med forskriftsfestede tilskuddsordninger.

En slik omlegging vil innebære en reduksjon av Stortingets beslutningsmyndighet fra enkeltvedtak om tilskudd til kun å fastsette økonomisk ramme og forskrift for ordningen. Ifølge kulturmeldingen er hensikten å skape større dynamikk i tilskuddsforvaltningen ved at virksomheter kontinuerlig blir vurdert opp mot hverandre ut ifra fastsatte mål og kriterier.

NTO har både i [uttalelsen til kulturmeldingen](#) og i [innspillet til arbeidet med statsbudsjettet for 2021](#) stilt seg kritisk til en slik forvaltningsmodell for faste/varige institusjoner som utgjør ryggraden i den nasjonale infrastrukturen for produksjon og formidling av musikk og scenekunst.

En slik modell vil verken sikre institusjonene nødvendige forutsigbare økonomiske rammevilkår eller legge til rette for at de kan utvikle sin egenart i henhold til egne visjoner og mål.

Derimot er det en betydelig risiko for at en slik omlegging vil svekke den nasjonale infrastrukturen av selvstendige musikk- og scenekunstinstitusjoner og virke normerende og ensrettende.

I kulturmeldingen er verken spørsmålet om *forutsigbarhet* eller *spredt beslutningsmyndighet* og *ytringsmangfold* tatt med i vurderingen av en modell med forskriftsfestede tilskuddsordninger for faste/varige musikk- og scenekunstinstitusjoner.

Spørsmål:

- *Tas det sikte på en fortsatt skrittvis utvidelse av Kulturrådets mandat og ytterligere overføring av forvaltningsoppgaver rettet mot musikk- og scenekunstinstitusjonene?*
- *Er det en ambisjon å overføre tilskuddsforvaltningen av enda flere musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet? Hvilke institusjoner er dette i så fall, og hva er begrunnelsen?*
- *Vurderes forskriftsfestede tilskuddsordninger slik at det er Kulturrådet og ikke lenger Stortinget som skal vedta tilskuddet til enkeltvirksomheter?*
- *Hvordan skal i så fall en slik forvaltningsmodell kunne sikre institusjonene forutsigbare økonomiske rammer, ivareta spredt beslutningsmyndig og fremme ytringsmangfold?*

NTOS MEDLEMMER

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) har 51 medlemsvirksomheter innenfor musikk og scenekunst. Disse omfatter alle landets større offentlig støttede institusjoner innenfor områdene teater, dans, opera og musikk.

Medlemmene er i all hovedsak organisert som selvstendige rettssubjekt med et styre. Vesentlige kjennetegn ved NTOs medlemmer er at de har en formålsparagraf med en kunstnerisk profil innenfor musikk/scenekunst og en skiftende kunstnerisk ledelse på åremål. Dette er varige, profesjonelle virksomheter som eksisterer uavhengig av den eller de kunstnerne som måtte ha etablert virksomheten. Alle NTOs medlemmer er ansvarlige arbeidsgivere som forholder seg til bransjens profesjonelle standarder for lønn og honorar.

I det øvrige er virksomhetene organisert ulikt med forskjellige driftsformer og arbeidsmåter, og med ulik vektning av egenproduksjon, samproduksjon og programmering av gjestespill. Hver enkelt institusjon ivaretar, innenfor sin egendefinerte kunstneriske profil, et bredt spekter av individuelle kunstnerskap og prosjekter som samlet representerer et mangfold av estetiske uttrykk.

MEDLEMSOVERSIKT

Scenekunstvirksomheter

[Bergen Nasjonale Opera](#)
[BIT Teatergarasjen](#)
[Black Box teater](#)
[Brageteatret](#)
[Bærum kulturhus](#)
[Carte Blanche](#)
[Dansens Hus](#)
[DansiT – Dansekunst i Trondheim og Midt-Norge](#)
[Den Nationale Scene](#)
[Det Norske Teatret](#)
[Det samiske nasjonalteatret Beaivváš](#)
[Det Vestnorske Teateret](#)
[Dramatikkens hus](#)
[Haugesund Teater](#)
[Hålogaland Teater](#)
[Kloden](#)
[Nationaltheatret](#)
[Nordland Teater](#)
[Norsk scenekunstbruk](#)
[Opera Østfold](#)
[Oslo Nye Teater](#)
[Peer Gynt](#)
[Riksteatret](#)
[Rogaland Teater](#)
[Rosendal Internasjonale Teater](#)
[Skuespiller- og danseralliansen](#)
[Teater Ibsen](#)
[Teater Innlandet](#)

[Teater Manu](#)

[Teater Vestland](#)
[Teatret Vårt](#)
[Trøndelag Teater](#)
[Turnéteatret i Trøndelag](#)
[Unge Viken Teater](#)
[Vega Scene](#)
[Østfold Internasjonale Teater](#)
[Årjelhsaemien Teatere](#)

Musikkvirksomheter

[Barokkanerne – Norwegian Baroque Ensemble](#)
[BIT20 Ensemble](#)
[Det Norske Blåseensemble](#)
[Det Norske Kammerorkester](#)
[Det Norske Solistkor](#)
[Edvard Grieg Kor](#)
[Musikkselskapet Harmonien](#)
[Oslo Quartet Series](#)
[Riksscenen](#)
[Stavanger Symfoniorkester](#)

Musikk og scenekunst

[Arktisk Filharmoni](#)
[Den Norske Opera & Ballett](#)
[Kilden teater og konserthus](#)
[Trondheim Symfoniorkester & Opera](#)